

یک پژوهشگر اقتصادی در تحلیل اظهارات مدنی‌زاده دربارهٔ کسری بودجه و ضرورت کاهش هزینه‌های دولت:

اصلاح ساختار بودجه باید از سمت منابع باشد نه مصارف

رامتین مونی

وزیر اقتصاد صریحاًاز اصلاح ساختار بودجه سخن گفته است. سیدعلی مدنی‌زاده، در یکصدوسی‌ویکمین نشست شورای گفتوگوی دولت و بخش خصوصی، بااشاره به کسری بودجه ۸۰۰ همتی، تأکید کرد: «به دنبال کاهش بخشی از هزینه‌های دولت هستیم هر چند هزینه سیاسی دارد».وی همچنین اعلام کرد که بودجه‌برای اصلاح به مجلس می‌رود.

تجربه نشان داده است ه‌براصحت از اصلاح ساختاری بودجه‌می‌شود،سیاست‌های حمایتی نظیر کالابرگ، یارانه‌های مستقیم‌و غیرمستقیم‌انرژی، ارز ترجیحی و واردات کالاهای اساسی و... مورد بازنگری قرار می‌گیرند که مستقیماًسفره مردم را هدف قرار می‌دهد. تمدیل مدنی‌زاده و اظهار او درباره حرکت به سمت تک‌ترخی شدن ارز در همین نشست و انحلال سازمان منابع طبیعی و افزایش چاپک‌سازی‌های دولت،می‌تواند‌نشانه‌همین تغییرات باشد.در صورتی که در مقابل، ردیف‌های کلانی در بودجه‌دیده‌می‌شود که متعلق به بودجه‌نهادهای مذهبی و خاص است که هر ساله هم‌سنگین ترمی‌شوند و کارشناسان بسیاری بر ضرورت اصلاح بودجه با حذف این ردیف‌های زائد تأکید کرده‌اند.

«نوسعه ایرانی» در گفت‌وگویکی با کارشناسان و تحلیلگران اقتصاد کلان به اظهارات مدنی‌زاده و احتمالات تغییرات بودجه پرداخته است.

مدنی‌زاده صریحاًاز هزینه‌سیاسی سخن گفت

پژوهشگر موسسه‌عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی در گفت‌وگو با «نوسعه ایرانی»، در ارزیابی خود از سخنان وزیر اقتصاد درباره اصلاح ساختاری بودجه، اظهار کرد: عجیب‌ترین نکته درباره صحبت‌های وزیر اقتصاد درباره اصلاح ساختار بودجه، که‌بوی جراحی چندباره اقتصادی‌رامی‌دهد، اعتراض به هزینه‌های سیاسی این اقدام است.

ابوالفضل گرمایی افزود: سخنان اخیر وزیر اقتصاد صراحت جدیدی را نشان می‌دهد. در جراحی‌های قبلی از دولت‌های رفسنجانی و خاتمی و احمدی‌نژاد گرفته تا روحانی و رئیسی هیچ گاه صریحاًصحبت‌از هزینه‌های سیاسی به‌میان نمی‌آمد، اما اعتراف به این موضوع در دوره‌ای که در التهايات و شرایط جنگی قرار داریم، جالب توجه است.

ابوالفضل گرمایی در گفت‌وگو با «نوسعه ایرانی»: «کسری بودجه را باید از سمت منابع دید و نه مصارف. اگر قرار است جراحی اقتصادی اتفاق بیافتد، بهتر است در گام اول از سمت منابع باشد و نه مصارف؛ اما جراحی‌های اقتصادی دولت‌ها همواره از سمت مصارف بوده و به همین دلیل همیشه به‌ضرر مردم تمام شده است. ۱۲ برابر بودن هزینه‌های دهک مرفه‌بالایی نسبت به دهک پایینی جامعه در سال ۱۴۰۴ شاهی‌بر همین قضیه است

گفت و گو

عضو شورای ملی زعفران:

افغانستان با فروش زعفران ایرانی به نام خود، بازار جهانی را تصاحب کرد

یک عضو شورای ملی زعفران با اشاره به سابقه چنددهه ساله ایران در کشت این محصول، گفت: ایران به عنوان کشوری با بیش از ۳۰۰۰ سال سابقه در کشت و تولید زعفران، هم تخصص و هم دانش

گزارش

زمین‌خواری در کمین منابع ملی:

انحلال سازمان منابع طبیعی در حکم نابودی محیط‌زیست ایران است

جنگل‌ها، مراتع و منابع آبی کشور تنها دارای‌های محیط‌زیستی نیستند؛ آنها پشتوانه‌ای برای اقتصاد، امنیت ملی و حیات اجتماعی ایران هستند. هر هکتار از جنگل‌های شمال یا زاگرس که نابودی‌شود، معادل میلیون‌ها دلار خسارت و ده‌ها سال زمان از دست‌رفته است. اگر نگاه کوتاه‌مدت اقتصادی و سودآوری خصوصی بر سیاست‌گذاری در این حوزه غالب شود، ایران نه تنها جنگل‌ها و مراتع خود را از دست می‌دهد، بلکه باید هزینه‌های سنگین‌تری برای مهار بحران آب، گردوغبار، فرسایش خاک و مهاجرت بپردازد.

به گزارش اقتصاد ۲۴، طی هفته‌های اخیر یکی از جنجالی‌ترین مصوبات دولت پزشکیان به تصویب شورای عالی اداری رسید: انحلال ساختار سازمان منابع طبیعی و انیخ‌زداری کشور و واگذاری وظایف آن به وزارت جهاد کشاورزی، سازمان محیط‌زیست و حتی بخش خصوصی. این تصمیم موجی از اعتراضات را در میان دانشگاهیان، متخصصان محیط‌زیست، انجمن‌های علمی و فعالان مدنی برانگیخت

یک پژوهشگر اقتصادی: احتمال دارد در اصلاح جدید بودجه، نتوانند ارز ترجیحی را تأمین کنند و ترکیبی از ارز ترجیحی و توافقی برای واردات کالاهای اساسی انتخاب شود. با این تغییر ساختار بودجه تمام هزینه‌ها را روبه‌بالا تصور کنید در صورتی که به هیچ عنوان قرار نیست ردیف‌های مرتبط با بودجه نهادهای خاص و مذهبی تغییر کند هر چند که بودجه این نهادها در مقیاس بزرگ عددی نیستند و بازی در جای دیگری رقم می‌خورد

بیان کرد: وزیر تأمین کسری بودجه را از محل فروش اوراق بدهی به بانک‌ها، عامل اصلی کاهش منابع بانک‌ها و ناتوانی آن‌ها در اعطای تسهیلات به بخش خصوصی معرفی می‌کند.

این تحلیلگر مسائل اقتصادی توضیح داد: از یک طرف گزارش‌های رسمی خود سیستم بانکی به ناترازی بانک‌ها و دارایی‌های مسموم آن‌ها در اثر اعطای وام به شرکت‌های صوری، تسهیلات‌ضربری بانک‌ها به شرکت‌های یکدیگر و بدحسابی به‌دکاران کلان بانکی ادعان دارد اما از طرف دیگر وزیر اقتصاد بودجه سه‌ساله دولت را مقصر اصلی کاهش منابع بانک‌ها معرفی می‌کند.

گرمایی تصریح کرد: جالب اینجاست که دقیقاً همین تفکر اقتصادی، دولت را به سمت استقرار از بانک‌ها برده اما اکنون از آن می‌نالند.

کسری بودجه از محل مصارف رخ نمی‌دهد

این کارشناس درباره ارزیابی خود از علل بروز کسری بودجه، عنوان کرد: مسئله اینست که باید کسری بودجه را از محل منابع بررسی کرد و نه از سمت مصارف!

گرمایی ادامه داد: موج شدید واگذاری شرکت‌های دولتی باعث شده است که منابع دولت به شدت کاهش پیدا کند و همین موضوع به کسری بودجه هر چه

گسترده‌تر طی سه سال‌های اخیر انجامیده است. به عنوان مثال در بودجه سال ۱۳۸۲، قلمی تحت عنوان درآمد حاصل از مالکیت شرکت‌ها توسط دولت در ردیف‌های بودجه دیده شده بود. این قلم در آن سال، ۵۸ درصد از درآمدهای دولتی و ۳۰ درصد از کل منابع بودجه افزایش‌راهم می‌کرده است اما اکنون در سال ۱۴۰۳ سود شرکت‌های دولتی تنها توانسته ۲ درصد از منابع دولت را تأمین کند.

ابوالشاه به اینکه افزایش اتکای دولت به واگذاری دارایی‌های مالی به جای تأمین منابع از محل‌های پایدار واقعی، بر نامه همین تفکر اقتصادی بوده است، تأکید کرد: از اجبار در استفاده دولت از اوراق بدهی و کاهش تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی سخن می‌گویند، اما نمی‌گویند دقیقاً مطابق همین برنامه‌ای که سال‌هاست در پیش گرفته‌اند، انتشار اوراق با بازگشتن ترازنامه سیستم بانکی و در مرحله بعدی، تحمیل نقدینگی برای خرید کالاهای خدمات به جامعه، اثر توری گذاشته است.

استفاده از ارز مردم برای تأمین مالی شرکت‌های بزرگ

این کارشناس سازمان برنامه و بودجه به دیگر سخنان وزیر درباره کسری بودجه پرداخت و گفت: نکته دیگر در صحبت‌های وزیر اقتصاد، اشاره او به انتشار اوراق ارزی است. انتشار اوراق ارزی از جنس همان حرف‌های بیپوده‌ای است که سال‌هاست زده می‌شود. گرمایی افزود: همین‌الان هم بنگاه‌های صادراتی ارز خود را به کشور نمی‌آورند و به واسطه نمایندگی‌ها و شرکتهای خود در خارج از کشور انباشت می‌کنند. این موضوع در خصوص صادرکنندگان خشکبار و قالی وضع عجیبی به خود گرفته به نحوی که اگر بگوییم ایران کشور صادرکننده خشکبار و قالی نیست، تعبیر دقیق‌تری است.

موج‌شدید و واگذاری شرکت‌های دولتی باعث شده است که منابع دولت به شدت کاهش پیدا کند و همین موضوع به کسری بودجه هر چه گسترده‌تر طی سال‌های اخیر انجامیده است. به عنوان مثال در بودجه سال ۱۳۸۲، درآمد حاصل از مالکیت شرکت‌ها توسط دولت در ردیف‌های بودجه، ۵۸ درصد از درآمدهای دولتی و ۳۰ درصد از کل منابع بودجه را فراهم می‌کرده است اما اکنون در سال ۱۴۰۳ سود شرکت‌های دولتی تنها توانسته ۲ درصد از منابع دولت را تأمین کند

مصارف صحبت می‌کنند. گرمایی تأکید کرد که اگر قرار ست جراحی اتفاق بیفتد، بهتر است که عمل جراحی در گام اول از سمت منابع و نه مصارف اتفاق بیفتد

او توضیح داد: باید بانک‌ها و صنایع مادر ملی شوند اما اگر زور دولت به مافیایی که هلدینگ‌های مالی و انرژی را کنترل می‌کنند نمی‌رسد بهتر است در همین ابتدا بانک‌های دولتی را ملی اعلام کند و با تأسیس شرکت‌سهامی ملی، این شرکت‌ملی را مالک بانک‌ها و صنایع مادر اعلام کند. همچنین وقتی سیاست‌گذاری پولی دولت در نهایت تورم را به جامعه تحمیل می‌کند، بهتر است در یافتی‌های مردم به همان اندازه‌ای بالا برود که تاب‌مقاومت داشته باشد نه دست‌مزد هادماقبال تورم افسار گسیخته مچاله شوند.

عجیب‌ترین نکته در باره صحبت‌های وزیر اقتصاد درباره اصلاح ساختار بودجه، که‌بوی جراحی چندباره اقتصادی‌رامی‌دهد، اعتراف به هزینه‌های سیاسی این اقدام است. در جراحی‌های قبلی از دولت‌های رفسنجانی و خاتمی و احمدی‌نژاد گرفته تا روحانی و رئیسی هیچ گاه صریحاً صحبت‌از هزینه‌های سیاسی نمی‌شد

ابوبیان داشت: جالب‌تر از همه موضوع ارز ترجیحی است. امسال قیمت ارز ترجیحی مطابق سال قبل ۲۸۵۰۰ تومان تعیین شده و باید عمده‌تایه دارو، تجهیزات پزشکی، مواد اولیه کشاورزی و نهاده‌های دامی محدود شود ولی قضیه اینست که با وجود ثبات قیمت ارز ترجیحی نسبت به سال قبل، قیمت برخی از این اقلام بیش از ۵۰ درصد افزایش داشته است. به گفته این پژوهشگر اقتصادی، در چنین شرایطی وزارت اقتصاد انتظار دارد که مردم ارز خود را، که مسلمان مقایسه با ارز ایثابت شده توسط دانه درش‌ها تخیلی ناچیز است، به بازار بیآورند و اوراق ارزی بخردند تا بنگاه‌هایی که خود را زشان را پنهان می‌کنند، تأمین مالی شوند.

این کارشناس درباره احتمال تغییر بودجه نهادهای غیر مولد مانند صداوسیما و نهادهای مذهبی، گفت: به هیچ عنوان قرار نیست این ردیف‌ها تغییر کنند. بودجه نهادهای مذهبی و صداوسیما خیلی زیاد و محل انتقاد است؛ اما در مقیاس بزرگ عددی نیست و بازی در جای دیگری رقم می‌خورد. مسئله رقم کوچک مالیات بر اشخاص حقوقی و سود شرکت‌های دولتی است که در واگذاری‌ها از بین رفته است.

گرمایی با تأکید بر اینکه جراحی‌های اقتصادی پس از جنگ ۸ ساله همواره به‌ضرر مردم بوده است، در نهایت خاطرنشان کرد: با این جراحی‌ها اقتصاد مردم تحریف‌تر و اقتصاد بالادستی‌ها پرورتر شده است؛ ۱۳ برابر بودن هزینه‌های دهک مرفه بالایی نسبت به دهک پایینی جامعه در سال ۱۴۰۴ شاهدی بر همین قضیه است. این موضوع اگر در سطح صدک‌ها بررسی شود مطمئناً شواهد قاطع‌ه‌برتری را عریان می‌کند.

پیش این کار به‌صورت خودجوش آغاز شد و امروز نتایج مثبت آن دیده می‌شود.

عضو شورای ملی زعفران با اشاره به ظرفیت‌های بی‌نظیر ایران، خاطرنشان کرد: بیش از ۹۰ درصد زعفران جهان در ایران تولید می‌شود و هیچ کشوری از نظر کیفیت و ارزش قابل رقابت با ایران نیست. قدرت رنگی زعفران ایران در جهان بی‌نظیر است و این نعمت خدادادی به دلیل شرایط اقلیمی خاص ما فراهم شده است، اما متأسفانه ایران از این موهبت حداقل بهره‌ر نمی‌برد.

حسینی اضافه کرد: در حالی که بهترین و سالم‌ترین زعفران دنیا متعلق به ایران است، اما دلایل اجازه نمی‌دهند ارزش واقعی آن در بازار جهانی شناخته شود. مسئولان برای محصول ارزش قائل نیستند و همین باعث ارزان‌فروشی شده است.

او در پایان با اشاره به ظرفیت تولید، تصریح کرد: در سال‌های اخیر صادرات بین ۲۰۰ تا ۳۲۰ تن بوده در حالی که تولید حدود ۴۰۰ تا ۴۵۰ تن است. این حجم تقریباً معادل مصرف کل دنیا است

و حتی امکان تولید دو برابر آن وجود دارد، اما نبود آموزش صحیح و سیاست‌گذاری درست باعث شده تولید واقعی نصف ظرفیت باشد.

پیش این کار به‌صورت خودجوش آغاز شد و امروز نتایج مثبت آن دیده می‌شود.

عضو شورای ملی زعفران با اشاره به ظرفیت‌های بی‌نظیر ایران، خاطرنشان کرد: بیش از ۹۰ درصد زعفران جهان در ایران تولید می‌شود و هیچ کشوری از نظر کیفیت و ارزش قابل رقابت با ایران نیست. قدرت رنگی زعفران ایران در جهان بی‌نظیر است و این نعمت خدادادی به دلیل شرایط اقلیمی خاص ما فراهم شده است، اما متأسفانه ایران از این موهبت حداقل بهره‌ر نمی‌برد.

منابع طبیعی، افزایش زمین‌خواری و تضعیف حاکمیت ملی بر منابع طبیعی است. جنگل‌ها، مراتع و اراضی ملی طبق قانون اساسی در زمره «ثقل» قرار دارند و اداره و وظایف حاکمیتی است که دولت به عنوان نماینده مردم موظف به حفاظت از آنهاست. هر گونه تجزیه و واگذاری یا تضعیف ساختار سازمانی که متولی مستقیم این وظیفه باشد، راه را برای دست‌اندازی به منابع ملی هموار می‌کند. تجربه نشان داده که در نبود یک نهاد تخصصی، مقتدر، زمین‌خواران با حمایت شبکه‌های قدرت محلی و حتی نهادهای ذی‌نفوذ، به راحتی اراضی ملی را تصرف می‌کنند.

خبر اقتصادی

وزیر نفت:
هیچ نفتی که نتوانیم بفروشیم روی آب نذاریم و تمام آنچه که روی آب هست، متناسب با شرایط بازار برنامه‌ریزی شده است. به گزارش اب ایلنا، محسن پاک‌نژاد در پایان جلسه هیات دولت با حضور در جمع خبرنگاران، دوباره تأکید کرد: واردات بنزین سوپر تأثیری در سهمیه‌هایی که پیش از این استفاده می‌شده، یعنی ۶۰ لیتر ۱۵۰۰ تومانی و ۱۰۰ لیتر ۳۰۰۰ تومانی یا کارت سوخت جایگاه‌ها ندارد و هموطنان عزیز می‌توانند کم‌ان از این سهمیه‌ها استفاده کنند.

سختگوی سازمان امور مالیاتی:
قانون مالیات بر سوداگری بار مالیاتی بر دوش عموم مردم نمی‌گذارد

سختگوی سازمان امور مالیاتی با بیان این که قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی بار مالیاتی بر دوش عموم مردم نمی‌گذارد، گفت: یک خانواده ۴ نفره می‌تواند مجموعه‌ای پنج واحد مسکونی در اختیار داشته باشد بدون آنکه مشمول مالیات شود. به گزارش تسنیم، مهدی موحدی‌بک‌نظر افزود: طبق آراء رسمی، ۵۰ درصد خانوارهای ایرانی اساساً ملکی ندارند و از شمول این قانون خارج‌اند. همچنین هر فرد بالای ۱۸ سال می‌تواند یک واحد مسکونی برای مصرف شخصی خود داشته باشد که معاف از مالیات است.

معاون وزیر نیرو و عنوان کرد:
احتمال توقف خاموشی‌های خانگی تا یک ماه آینده

معاون وزیر نیرو عنوان کرد: به نظر می‌رسد که تا یک ماه آینده خاموشی بخش خانگی متوقف شود. البته بستگی به همادار دیگر گرم‌ای هوا ادامه داشته باشد. مجبوریم که محدودیت‌ها را اعمال کنیم. همایون خاتری در گفت‌وگو با ایلنا تصریح کرد: برای حل مشکل ناترازی برق باید نیروگاه جدید احداث کرد که در دستور کار برنامه قرار دارد اما توانا باید بر نامه‌های مدیریت تولید و مصرف داشته باشیم.

وزارت صمت به گمرک:
جلوی قاچاق بی‌رویه تراکتور گرفته شود

وزارت صمت در نامه‌ای به گمرک ایران خواستار جلوگیری از افزایش بی‌رویه قاچاق تراکتور به خارج از کشور شد. به گزارش مهر، در نامه معاونت صنایع ماشین‌آلات و تجهیزات وزارت صمت به دفتر صادرات گمرک ایران، آمده است: «کمبود تراکتور در بازار داخلی و افزایش قیمت برای کشاورزان و همچنین لزوم حمایت از تولید کنندگان داخلی در صورت ورود کالایه گمرک کاهش کثرت جهت صادرات توسط بازار گان تحت‌ردیف تعرفه‌های اعلامی اقدامات لازم به‌منظور داشتن مجوز صادرات از شرکت تولید کننده کالاز جمله تراکتور سازی ایران توسط ادارات گمرک کل استان ه‌صورت پذیرد.»

عضو هیات رئیسه مجلس:
برخی افراد سودجو بر سر مدیران وزارت جهاد کشاورزی کلاه می‌گذارند

عضو هیات رئیسه مجلس با اشاره به برخی انتصابات نادرست و غیر کارشناسی در لایه‌های مدیریتی وزارت تخانه کشاورزی، گفت: در این وزارت‌خانه افرادی منصوب شده‌اند که تخصص کافی در این حوزه ندارند. این موضوع باعث شده که برخی افراد سودجو که در این بازار نقش آفرین‌اند بر سر مدیران وزارت‌خانه، کلاه بگذارند! به گزارش ایلنا، علیرضا سلیمی تأکید کرد: وقتی بازار انحصاری دست چند نفر است، هر طوری می‌خواهند بر نامه‌ریزی می‌کنند از آن طرف به دلیل اینکه وزارت جهاد هم نیازمند این افراد است، نتوانسته تصمیم قاطعی در این رابطه بگیرد.

رئیس اتحادیه پلاو جواهر:
نقره و مصنوعات ارزان جایگزین خرید طلا شده‌اند!

رئیس اتحادیه پلاو جواهر عنوان کرد: طلا در شرایط عادی یکی از گزینه‌های اصلی خانواده‌هایس‌ای پس‌انداز بوده، اما امروز با توجه به هزینه‌های جاری، خرید طلا برای مردم به گزینه آخر تبدیل شده است. به گزارش تجارت‌نیوز، بدرافشان ادامه داد: بخشی از تقاضا به سمت خرید مصنوعات جدید رفته و شرایط به‌خاطر استفاده از نقره در تولید نیز تا حدودی بهتر شده، زیرا قیمت پایین‌تر است و همین باعث ورود بخشی از مردم به بازار شده است.

یک مقام صنفی خبر داد:
صدور مجوز واردات تأیر م‌برابر نیاز کشور!

رئیس انجمن تجیران‌ارزش‌تایر ایران با بیان اینکه مجوز واردات پنج برابر نیاز کشور صادر شده است، اعلام کرد: تصمیم بر این شده که تولید کارخانه‌ها به دلیل شرایط موجود ۲۵ درصد کاهش یابد.

به گزارش مهر، محمد رضا گنجی در یک مصاحبه ادیویی گفت: در حال حاضر ظرفیت سالانه تولید تایر در کشور ۳۰۰ هزار تن است و بیش از ۷۰ درصد نیاز داخلی از طریق تولید داخل تأمین می‌شود؛ اما ۳۰ درصد بقی مانده همچنان وابسته به واردات است. این وضعیت به‌لطف وزارت صمت است که اجازه واردات ۵ برابر نیاز کشور را داده و از لازم‌برای واردات را در اختیار واردکنندگان قرار داده است!

مدیر عامل شرکت ملی پست:
تعرفه پست گران می‌شود

مدیر عامل شرکت ملی پست از افزایش تعرفه‌ها خبر داد. به گزارش رویداد ۲۴، محمد احمدی توضیح داد: هزینه‌های دریافتی برای انتقال مرسولات، پاسخ‌گوی هزینه‌های جاری این شرکت نیست. ما یک شرکت برآمد- هزینه‌ای هستیم و باید هزینه‌های خود را تأمین کنیم. او بر لزوم افزایش هزینه خدمات این شرکت برای ادامه‌ی حیات پست و رشد بخش خصوصی تأکید کرد.